

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 13. Lipca V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 2 czerwca. WW. Xiążęta Holsztynsko-Oldenburscy wczoraj tu przybyli w najlepszym zdrowiu. Stanęli w pałacu Tauryckim. Dnia 15 w Nowogrodzie byli spotkani przez władze rządowe i duchowieństwo; przyjmowali tamiecznych mieszkańców, byli na nabożeństwie; dwa dni zabawiwszy puscili się w drogę i kanałami tu przybyli.

Wiadomo już, że Imperator, powracając z Tweru, raczył umyślnie zboczyć z drogi do Generala od artylerji Grafa Arakceiewa do wsi jego Gruzino zwaney. Kwitnący stan tej wioski, po osobistym obejrzeniu przez Imperatora wszystkich szczegółów gospodarki, zasłużył na najwyższą uwagę. J. J. Mość wynurzył to ukontentowanie następnym reskryptem do Gospodarza. „Grafie Alexy Andrzejewiczu! Porządek, który Ja sam osobiście widziałem we wsiach waszych, kiedy was odwiedziłem powracając z Tweru, sprawił mnie prawdziwe ukontentowanie. Dobra gospodarka wiejska jest pierwszą zasadą rządu państwa. Dla tego Ja przyjmowałem zawsze, z uwagą szczególniejszą, wszystkie wiadomości do Mnie dochodzące o dobrym rządzie wsi prywatnych; i zawsze pragnęłem ażeby liczba dobrych i troskliwych obywatelów w oyczyźnie naszej iak najbardziej pomnażała się. Spodziewać się należy, że ich przykład zagładzi stopniami ślady tych nieporządków, które dotąd z żalem dla ludzi uczciwych, rodziły się z nieostrożności albo z mylnie pojętej rozkoszy. Będąc oszewistym świadkiem obfitości i należytego porządku, który w krótkim czasie, bez przymusu, umiarkowanym i prawnym rozkładem powinności poddańskich, oraz troskliwością o wszelkie ich potrzeby, został przez was skutecznie zaprowadzony do wsi waszych; Ja pospieszam oświadczyć wam moją prawdziwą wdzięczność za ukontentowanie w tym sposobie mnie sprawione. Kiedy z dzielną służbą monarszą łączy się przykład dobrego prywatnego gospodarstwa, na ten-czas i służba i gospodarka zyskują nową cenę i względy. Zawsze wam życzliwy. Na autentyku podpisano tak: ALEXANDER.

W promocyi rang zostali w pułku Wołyńskim ułanów Zaleski chorążym; w Arzamazkim dr. p. Kulesza i Szmít porucznikami, Sadowski i Ostaszewski podporucznikami; w Jakutskim musz. p. Dzierożyński kapitanem, Zawadzki Jankowski i Młodeńowicz porucznikami; w Kostromskim m. p. Sawicz porucznikiem, Przesławski, Malinoski i Koyszewski podporucznikami, Dziakoński chorążym, w Dnieprowskim m. p. Zaborowski podporucznikiem; w 28my strzeleckim Bereżecki sztab kapita-

nem; w Włodzimzimirskim dr. p. Bogdanowicz iszy kapitanem, Dubieński i Sawarski podporucznikami, Bogdanowicz chorążym, w 17stym strzeleckim Puzyrewski porucznikiem— J. J. Mość obiawia swoje ukontentowanie wszystkim wojskom, które d. 22 czerwca odbyły popisy na polu Smolenskim.

PARYZ d. 30 czerwca (z Monitora Paryz:) Napoleon chcąc podnieść rękodzieła i ułatwić drogi do handlu postanowił przy ministrze wewnętrznym iedną radę z 60 celujących talentami ręk. dzielników z każdego oddziału przemysłu wybranych, i drugą radę handlową z 60 kupców z rozmaitych przedmiotów. Pierwsi nazywać się będą Radzcami kunsztów i rękodzieł, drudzy radzcami handlowemi— Minister wewnętrzy przez List okolony wezwał prefektów do zebrania i przysłania historyczney wiadomości o zamkach ich kształcie i powiesiach ludzi; o opactwach, ich stanie i celu; o grobowcach i pomnikach starożytnych które w pomienionych zamkach przed rewolucją znajdowały się—

Przez Bordeaux ciągną bez przerwy rozmaite wojska oddziały pospieszając do Hiszpanii; i iak słyhać, ten marsz ieszcze długo trwać będzie. Żołnierz zachowuje karność największą, i przeto ciężar przechodu umniejsza się. Dowódzca dowizyi wojskowej G. Quetsnel w Bayonne wydaie rozkazy w którą stronę i iakie regimenta udawać się mają— Macdonald przysłał rapport z Barcellony, iż znalazł to miasto w należytym stanie obrony, że wojsko zdrowe i bynajmniej niezna chorob, że miasto opatrzone żywnością na wiele miesięcy; że G. Villana następcą G. Odonel mający 4 t. żołnierza w Caldas a 8 t. w Sabadel nie osmielił się odbić transportu idącego z Ostalrie do Barcellony—Dwor nasz odebrawszy doniesienie od posła Szwedzkiego Lagerbielke o śmierci Królewicza Xcia Karola Augusta wziął 6cie dniową żałobę.

AMSZTERDAM d. 3 lipca. (z Hamb: Alton) Na początku tego miesiąca zaszły u nas wielkie, dziwne i niespodziane odmiany. Król nasz Ludwik Napoleon, roku 1806 mając 24 na tron hollenderski wyniesiony, zrzekł się korony d. 1 lipca i oddał rządy starszemu synowi Napoleonowi Ludwikowi i jego bratu Karolowi Ludwikowi Napoleonowi. Królowa ich matka, teraz u wod Plombieres będąca, mianowana regentką królestwa w czasie ich nieletności; a nim ta Monarchini przyedzie, rada ministrow sprawować będzie interessa publiczne. Od kilku rozchodziły się już smutne wieści; papiery coraz bardziej spadały; wojska fr. ruszyły się na wszystkie strony, zapowiedziano przyby-

cie do tej stolicy znacznego korpusu wojsk fr: od 5 do 8 t, rozkazano dobrze one przyymować pod obawą złych skutków; rozszerzyły się odgłosy upadku królestwa, iakie były w czasie ostatniej króla niebytności. Tym czasem P. Poli burmistrz tej stolicy niedawno uwolniony od służby nazad powrócił.

Dziś d. 3 lipca zgromadzenie prawodawcze zostało zwołane na posiedzenie nadzwyczajne. Przeczytano trzy arcy ważne akta iszy o zrzeczeniu się przez króla korony na synów, Napoleona Ludwika i Karola Napoleona, o ustanowieniu regencyi z królowey i rady ministrów. Drugim aktem była odezwa królewska do Hollendrow i wojska zapowiadająca to zrzeczenie i obok wzywająca do posłuszeństwa królowi i regencyi. Trzecim aktem jest decyzja rządu tymczasowego, w imieniu Napoleona Ludwika króla holl: wydana, zapowiadająca wyniesienie na tron nowego króla i prędki powrót królowey iako regentki. Ogłoszenie urzędowe tych odmian niemialo bynajmniej przeciwnego wpływu na kurs papierów naszych. Kładniemy tu wspomniane akta w całej ich rozciągłości, iak były ogłoszone w gazecie dworskiej.

„Ludwik Napoleon z łaski Bożey i przez konstytucyą państwa król holl, Konnetabl fr: pozdrawiamy wszystkich, którzy teraznieysze czytać słyszeć lub widzieć będą. Hollendrzy! pisze król, przekonany, że już nie więcey uczynić niemogę dla waszych interessow i szczęśliwości, zrzekłem się moiego stopnia i moiey godności królewskiej na królewicza moiego najstarszego syna Napoleona Ludwika i iego brata Xcia Karola Ludwika Napoleona. A gdy z prawa i konstytucyi królowa jest regentką państwa, przeto aż do iey przyiazdu rządu będą powierzone Radzie ministrów. Hollendrzy! Nigdy niezapomnę dobrego i cnotliwego ludu, iakim wy iestescie. Moia ostatnia myśl, moie najszczersze życzenie, moie ostatnie technienie, będzie poświęcone szczęściu waszemu. Opuszczając was, naybardziej polecam dobrze obchodzić się z wojskiem i urzędnikami fr. Jest to sposob naylepszy podobania się J. J. Mości, od którego los wasz i waszych dzieci oraz całego kraiu zależy. Teraz gdy złość i obmowa mieysca mieć niemogę, spodziewam się że nakoniec odbierzecie słuszną nadgodę za wasze ofiary za mężną stałość i wspaniałą powolność. Działo się w Harlem 1810 lipca 1. Ludwik Napoleon.“

„Ludwik Napoleon z łaski Bożey i konstytucyi państwa król holl: i konnetabl fr: pozdrawiamy wszystkich którzy ninieysze czytać lub słyszeć będą. Zważywszy, że nieszczęśliwe położenie królestwa pochodzi z nienkontentowania, które cierpi do mnie brat mój Imperator, dociekając, że przyczyny teraznieyszego stanu rzeczy wypływają ztąd mianowicie, iż miałem nieszczęście stracić przyiazń brata moiego i iemu niepodobać się, przenikając że ia iestem iedyną przyczyną ciągłych nieprzyjemności i nieporozumienia, przedsięwzięliśmy, iakoteż przez ninieysze iawne uroczyste i zupełnie wolne pismo postanawiamy złożyć stopień oraz godność królewską, i to czyniemy przez akt teraznieyszy. Następcą naszym będzie nasz ukochany syn Napoleon Ludwik, a

wprzypadku iego śmierci brat iego Karol Ludwik Napoleon. Żądamy nadto ażeby, na skutek konstytucyi i gwarancyi Imperatora naszego brata, regencya powierzona była królowey, przy której boku będzie rada ministrów od nas ustanowiona dla rządow państwa nim królowa przyiedzie: nakoniec rozkazujemy ażeby nasz koniuszy GL. Bruno i G. Sele z oddziałami naszej gwardyi nieprzestawali pełnić służby przy osobie nieletniego Króla, iakoteż ażeby urzędnicy koronni cywilni i wojskowi pełnili przy nim swoje obowiązki. Akt ninieyszy naszą ręką pisany i podpisany ma być przeczytany w zgromadzeniu prawodawczem i tam złożony, iego zaś kopie urzędowe mając być rozesłane i przyzwoitym sposobem ogłoszone. Działo się w Harlem 1 lipca 1810. Ludwik Napoleon.“

W imieniu Napoleona Ludwika, z łaski Bożey i przez konstytucyą państwa, króla holl: wiadomo czyniemy wszystkim tym którzy niniesze czytać lub słyszeć będą: że na skutek zrzeczenia przez Ludwika Napoleona godności królewskiej na najstarszego syna Napoleona Ludwika i iego brata Karola Napoleona, na mocy publicznego i uroczystego pisma JK. Mości pod dniem 1 lipca wydanego, tymczasowa rada regencyi ustanowiła się pod prezydencyą ministra Heim, i że aż do przybycia królowey prawey regentki państwa i opiekunki nieletniego króla, iakoteż interessow, wszystko sprawować będzie. Działo się w Amszterdamie 5 lipca 1800. Prezydent Heim sekretarz królewski Verheijen—Na wyraźny rozkaz Króla, pisze minster spraw wewnętrznych, donosząc mieszkańcom tej stolicy że dziś wojska fr. wchodzą do Amszterdamu. A gdy król chce i żąda ażeby one były iak naylepiej przyięte, spodziewać się należy iż każdy do tego wszelkimi sposobami przyłoży się i obeydzie się z żołnierzem Napoleona iak przystoi na ryce rzow, przyiacioli i sprzymierzeńcow. Karność sławiona, i obok tylu innych cnot dystyngwująca to wojsko, ile zaręcza mieszkańcom tej stolicy bezpieczeństwo ich osob i własności, tyle zapewnia iemu wzajemny szacunek i dobre od nas przyięcie. Każdy widzi i byż przekonany powinien iak wielkiej są wagi te zbawienne widoki króla. Spodziewa się monarcha, że mieszkańcy w mocnym uczuciu tej powinności zachowaią się w cichości i dzielnie przyłożą się do szczęśliwości miasta i dobra całego kraiu. Każdy nakoniec przypisze sobie złe skutki, iezeli przeciwnie postępować będzie.“

Po tych wypadkach M. Oudinot Xze Regio wkroczył z wojskiem fr: do Amszterdamu; a GD. Molitor wtargnął w granice Holliandyi z Niemiec. Zbrodnie popełnione niedawno przeciwko poselstwu fr, przypominały się teraz przy wejsciu wojsk fr; podobne postęпки złych ludzi będą iak naysrożey karane i naysilniey hamowane—PP. Dedem, Bylandt i Spaen mianowani posłami u dworow Neapolitańskiego, Kaselskiego i Munich. Ministrowie Roell i Heim otrzymali ordery pruskie orla czarnego—Kontradmirał, szef eskadry, adiutant królewski, Buyskens, wysłany z posiłkami do Azji na opatrzenie osad naszych, zrecznie prędko

i szczęśliwie przybył do Jawy oddał instrukcje, najszybciej przez 2 lata wspierał czynności Gubernatora Daendels: kiedy odwołany do ojczyzny powracał na małym statku, spotkał koralet angielską; walczył mężnie 4 godziny; nakoniec raniony upadł i w niewolę poszedł. Ta jest pociecha dla hollendrow że ten officer doskonale zachowany będzie dla marynarki holl.

MADRYT d. 10 czerwca. (z Monit, Franc)
Rozchodzi się wieść o wielkiej bitwie na granicach Portugalii między wojskiem francuzkim a angielskim stoczony. M. Massena, podług tych odgłosów, odniósł wielorakie korzyści i nakoniec zupełne zwycięstwo otrzymał. Czekać trzeba potwierdzenia tej wiadomości—Z wielkim pośpiechem wznoszą w tej stolicy na placu panującym Retiro cytadelę, na skład głównych zapasów i pierwszych potrzeb wojennych dla całej Hiszpanii. Stolica zaś iak jest wielka i twierdzą byź niemoże, tak zostanie bez żadnych murów i wałów. Przeciwnie Cytadella będzie najmocniej utwierdzoną, ażeby tak co do mocy iakoteż wygody i opatrzenia równała się najszybciej warunkom w Europie. Większa część wojska stać będzie w koszarach cytadelli. Jeżeli roboty z takim pośpiechem pójdą iak szły dotąd, tego lata jeszcze skończony będzie ten zamek—Król zatrudnia się administracją wewnętrzną państwa, i iak słyhać niema oddalić się ze stolicy—Dla ulepszenia losu plebanów i pomnożenia ich liczby warcy biskupstwie Sewilskim, król przeznaczył 500 t. realow dochodu z dobr narodowych—M. Soult obieżdża stanowiska wojsk w Andaluzji i Extremadurze będących. W oblężeniu miasta Cadix żaden wypadek znakomity niezaszedł.

W całej Hiszpanii ustanowiono główne drogi wojskowe dla marszu regimentów, transportu żywności i amunicji, oraz dla przeprowadzenia ienców. Na wszystkich rozstawięni są żandarmowie i urzędnicy policyjni dla bezpieczeństwa; sam ciąg wojska bez przerwy idącego dosyć zapewnia pokoy tych traktów. Jedna droga idzie z Bayonne do Tolosa zga z Perpignan do Barceliony. Z Tolozy rozdziela się trakt ieden przez Nawarrę, Pampelunę Sarragossę i Leridę, drugi przez Villafranca, Vittoria, Miranda do Burgos. Z tego ostatniego miejsca dwie główne drogi, iedna do Salamanki i Portugalii, druga do Madrytu: ztąd przez Toledo do Andaluzji, Sewilli i Cadix druga przez Talavera do Extremadury i Meridy—Jeden korsarz fr: Tylzą nazwany, zawinął do portu naszego S. Sebastian a potym do Bayonne popłynął z 5ma statkami amerykańskimi i anglikami wydartymi: z ostatnimi pięć kroć walozył, i zawsze zwyciężył—

SZTOKOLM d. 26 czerwca. (z Hambur: Berlin:) Ustały już rozruchy i spokojność przywrócona od d. 21 trwa statecznie. Oprócz Grafa Fersen, który padł ofiarą wściekłej zapalczywości pospółstwa, Grafa Ugglas, którego gmach zruynowano, i Grafini Piper, która do Norkopink od śmierci haniebnej uciekła, był w wielkim niebezpieczeństwie lekarz nadworny królewicza Rossi; już pospolstwo wyrządziło iemu tysiąc obelg, już kamienie spadły

na powoz jego, już wzięto za suknie jego; szczęściem potrafił odpiąć prędko płaszcz swój i zostawiając go w ręku napadających wymknąć się i uciec do zamku. Ciało Grafa Fersen wzięte zostało przez ostatnich posługaczów po więzieniach, i złożone w skrzyni, w iakiej chowają się więźnie lub ubodzy niemający żadnego sposobu. Brat zamordowanego Grafa Fabian Fersen oddalił się ze służby i stolicy. O Grafie Fersen dodają tę jeszcze okoliczność że napadniony w pokoju od pospółstwa wyciągał ręce i błagał o darowanie życia odzywając się iż jest nie winnym i że da z siebie wszelkie zadosyćuczynienie. Pospółstwo tak nad nim pastwiło się, że za włosy jeszcze żywego po ulicach włoczyło i kawałkami pozrywało wszelkie odzienie aż do pończoch i koszuli, aż na resztę od razów i fatygi krwią obłany umarł. Lekarz Rossy otwierał ciało królewicza i o jego śmierci naturalnej pierwszy opiniował.

Dnia 21 magistrat i starsi obywatele udali się do króla z oświadczeniem swojej wierności przywiązania i posłuszeństwa i z prośbą o wyłączenie ich z liczby swywołnych. Przyymując, odpowiedział król, wasze zapewnienie z najmocniejszym uczuciem: wasza wierność jest pociechą serca moiego w tej trudnej okoliczności. Nie zaniedbam przedsięwziąć najszybciej środków na zapewnienie własności i bezpieczeństwa osobistego—Tym czasem d. 22 G. Skioldebrand na miejscu G. Klingspor komendantem stolicy ogłoszony, wydał odezwę wzywając do spokojności; pogroził śmiercią tym, którzyby odważali się naruszać pokoy publiczny. Potym odmalował nieszczęście króla z powodu jego wieku, ostatniej rewolucji, utraty królewicza kochanego syna i przyjaciela na którym opierała się nadzieja Szwecji, nakoniec z przyczyny ostatniego rozruchu. Tu dały się słyseć okrzyki „niech żyje Karol 15.

Dnia 23 Król wezwał Collegium medyczne na radę; potym rozkazał Sądowi Kanclerskiemu wysłedzić, czy opinia powszechna o nadzwyczajnej śmierci królewicza opiera się na domysłach próżnych czy też na iakiej pewności? Sąd podał królowi następną z tej okoliczności prośbę—Gdy indagacya odbyta, w celu docieczenia, czy podeyrzenie o otruciu królewicza jest prawdziwe, jeszcze nic pewnego nie odkryła, gdy po wysłuchaniu służących i towarzyszących Xciu, w podróży jeszcze niemożna dokładnego rapportu uczynić przed examinem wielu innych osob do tej sprawy wpływających, a gdy WK. Mość życzy ażeby, dla zadosyć uczynienia Publicznosci, sprawiedliwosci, i zwłokom królewicza, iak największa i najszybciej była sprawiedliwość, przeto Sąd poważa się przełożyć, azałiby niezdążył WK. Mości wezwać wiernych szwedów i upoważnić każdego do odkrycia Sądowi porządku, osnowy, i wszystkich okoliczności tej zbrodni przeciwko Szwecji i Królowi, która skrocila drogie dni królewicza? do wyiawienia osob, które mogły wpływać radą lub postępkami do tego spisku: a nadto zaszczyć łaską i nadgodą tych, którzyby dowiedli zbrodni i zdrayców odkryli? Na skutek tej prośby król ogłosił następną edykt.

Gdy na powiększenie żaloby Szwecji szc

rzyć się zaczęła wieść że zgon nieodżałowany Królewicza jest nadnaturalny, azatym nie zamiedbanym byż niemoże do wyjaśnienia tak wielkiego wypadku, ogłasza więc od 20 t. talerow nadgroda dla tego, któryby mógł objaśnić i odkryć co by mogło doprowadzić do prawnych dowodow, że ten okropny cios dla Szwecyi jest skutkiem zbrodniczych zamiarow. Donosiciel składający dowody rzecz objaśniające lub do odkrycia prowadzące otrzyma od Sądu rewera, ażeby był pewnym nadgrody, jeżeli z iego dowodu rzecz cała dośledzoną będzie. Tym czasem miec będzie najwyższą opiekę króla. Bogdayby Opatrzność przenikająca skrytości serc ludzkich odkryła, zbrodnię, jeżeli ona jest, dla przykładowego ukarania sprawcow, lub uwolniła narod szlachetny i szanowny od tak smutnego podeyrzenia — Osobno Król przeznaczył 500 talerow nadgrody ktoby odkrył naczelnikow ostatniego rozruchu.

FRAKFURT d. 30 czerwca. (z Frank Baren) Główna kwatery woyska przyszła już do naszego miasta; lecz officerowie ią składający wyjeżdżają do Francyi; ztąd wnosimy że pobyt korpusu M. Davoust krótko u nas trwać będzie. Część woyska udą się podobno do Hiszpanii, druga na brzegi, a trzecia na zwyczajne leże w czasie pokoju. Spodziewamy się że wkrótce Niemcy południowe zupełnie będą opuszczone. GD. Morand pociągnął do Hamburga. Posłowie tego miasta oraz Libeki i Bremen zgroładzili się na radę, która, iak mówią, zajmuje nayważniejsze interessa miast anzeatyckich.

Los Xięstwa Bayreuth tak długo niepewny, i tak nieszczęśliwy dla mieszkańcow, narzestę został rozwiązany. Dnia 29 ziechali tam Kommissarze francuzcy i bawarscy, pierwsi dla poddania tego xięstwa, drudzy dla przyięcia i wcielenia iego do Bawaryi. Obywatele cieszą się iż dostali się pod panowanie mądrego i dobrego króla — Posel fr: w Berlinie Marsan wezwał do odkrycia funduszow byłego Elektora Heskiego. Xże Meklemburski Strelitz przez odezwę do mieszkańcow rozkazał wydać pomienionemu posłowi wszelką iego własność, a co do pożyczonych sum z nimże obrachunki czynić zalecił — Król westfalski ieszcze niepowrócił do Cassel. Królewicz bawarski wyjechał do Baden. Dwor saski przybył do Pilnitz na letnie mieszkanie; tamże przyjechał z Warszawy posel fr: Bourgoing. Do Drezna przybył Xże pruski August Ferdynand. Graf Einsidel dawniey posel saski u dworu S. Petersburskiego wyjeżdża do Paryża. Król pruski ieszcze niepowrócił ze Strelitz do Berlina.

Cesarzowa dnia 23 czerwca z wielkim tryumfem do Teplitz przybyła. W Wiedniu magistrat zachowywał oddawna zwyczaj, że przy każdej zmianie panującego malował monarchę nowego i w swojej sali portret zawieszał. Kiedy Franciszek 2gi wstąpił na tron; Magistrat udał się do sławnego natenczas ministra Kautitz prosząc o radę w iakiey postaci mają zrobić ten obraz. Xże po zwyczajnym sobie namysleniu się odpowiedział że trafią naylepiey, kiedy odmalują w mundurze i pancerzu na czelo woyska pod czerwonym niebem; bo, przydał, nastąpią okropne woyny po zerwaniu zwią-

zkow mądrze zawartych; i wyrachować niemożna ich skutkow.

MEDYOLAN d. 20 czerwca. (z Monitora Frank:) Okręty tureckie żeglują za pasportami angielskimi, ktore im wydają się na rozkaz admiralicyi za opłatą 20 procentow od całego ładunku. Za takim pozwoleniem mogą bezpiecznie płynąć do wszystkich portow morza szrodziemnego oprócz Tulu, Wenecyi, i Corfu. Wszakże za przybyciem okrętu do pierwszego portu włoskiego, kończy się wolność żeglugi, bo niemożna od portu iednego do drugiego krążyć za tymże iednym pasportem — Imperator Napoleon przeznaczył cały przychod z kopalni Jlliryyskich na uposażenie orderu gch run złotych ustanowionego wyrokiem 1809 sierpnia 15. Dochody te nader są wielkie; iedne kopalnie żywego srebra w Jdria przynoszą corok 2 miliony ryńskich. Szkoły w Jlliryi mają byż urządzone na sposob fr: w Laybach ma byż uniwersytet — W Toskanii dobra kawalerow Maltańskich skonfiskowane.

Z Neapolu przyszła wiadomość o 4ro godzinney bitwie między flottyllą ang. od 15 szalup działowych a neapolitańską. Jeden statek nieprzyjacielski został zatopiony, 4ry neapolitańskie uszkodzone i 20 ludzi ranionych. Król Joachim i admirał Sztuart przypatrywali się tey rozprawie. Monarcha kazał grenadierom i woltizerom wsiądz na 2 statki; azatym iedna szalupa z działem 24ro funtowym zdobyta i tryumfalnie do portu Scilla zaprowadzona, w obliczu 25 łodzi kanonierskich ang. Dnia 12 wyjechał król do obozu w Melia. Dobroczynny monarcha dał wyrok na dzwignienie kościołow i gmachow publicznych oraz na wsparcie mieszkańcow zruynowanych przez okropne trzęsienie ziemi 1783 lutego 20 nastale, od ktorego 60 t. ludzi zginęło, miasta i wsie porozwalały się, i dotąd w tych ruinach zostawały — Napoleon Imperator fr: darował Rzymowi swoy portret: będzie on postawiony w sali, w ktorey municypalność odbywa posiedzenia swoje.

WARSZAWA d. 14 lipca. (z Warsz; Ham: Dnia 4 w Krakowie tymczasowa administracya ustąpiła mieysca rządowi Prefekturalnemu, nowo od Króla postanowionemu. W Radzie departamentowey zasiedli J. Wielopolski, K. Wielogłowski, W. Linowski. Sekretarzem prefektury M. Wronski. Podprefekci obieli swoje urzędy po powiatach: iako to: S. Wielogłowski w Krakowskim, J. Linowski w Szkalmierskim, W. Lebowski w Hebdowskim, S. Dembowski w Stopnickim, R. Michałowski w Szydłowskim, K. Popiel w Miechowskim K. Kempinski w Olkuskim, A. Walewski w Krzeszowskim, W. Gółuchowski w Jędrzejowskiem — Mowią że w xięstwie naszym pewna liczba milionow złotych w papierach będzie puszczone w cyrkulacyą z hipoteką na dobrach narodowych; lecz to niemoże nastąpić bez rozwiązania Seymu — Listy z Hiszpanii, przez officerow gwardyi polsko-francuzkiej niedawno pisane, donoszą o upalach, rozruchach w Kastylji, o gonitwach z rozboynikami, i o iedney utarczce d. 24 maja koło Pradanos, w ktorey zupełnie porażeni zostali.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń: — W Drukarni Kuryera Litt: DODATEK

3   **Zywot uczonej publicznej Marcjanny Odlanickiej Pocobuta**, czytany na publicznej posiedzeniu Imperatorskiego wileńskiego Uniwersytetu przy zamknięciu rocznego biegu nauk d. 30 czerwca roku 1810 przez Jana Świądeczkiego tegoż Uniwersytetu Rektora i Astronoma kaw: or: S. Anny 2 k. w drukarni Józefa Zawadzkiego. cena zł 1

Trybunał pierwszej instancji departamentu warszawskiego. Gdy szl: Bartłomiej Nowowiejski uszedłszy z domu ciotki swojej szl: Ciecierskiej, jeszcze w dniu 1m lipca 1795. dotychczas się nie zgłasza, zatem obwieszcza tegoż niniejszym, ażeby w przeciągu miesiący 9 a najdalej na dzień 1isty marca roku 1811 Trybunałowi swemu dał o sobie wiadomość, albowiem w razie niestawienia, lub na tymże terminie niezgłoszenia się, Trybunał na wpiszenie sukcesorów legitymujących się, onego za niezgłoszonego deklarować będzie, i majątek jego dosyć znaczny, sukcesorom, którzy się za najbliższych wylegitymują, wyda. Obwieszcza przytym wszystkim, do sukcesyji po nieprzytomnym Bartłomieju Nowowiejskim prawo mieć rozumiejących, aby legitymacją swoją na przereczonym terminie, do trybunału swego niezawodnie podali, ato pod przekluzą. Działo się w Warszawie w pałacu sądowym na sessyi dnia 15 maja 1810.

Ostrowski Prezydujący.

Przygocki Sekretarz.

Pewna dama po babce mająca 2 rubranty sztolowe, 4 kabaty lite, 2 książeczki, „Sidla na mężow i Diabina lo nieba“ szczytająca się śmiałością, dwoygłem dzieci i wszelakim doswiadczeniem: troszkę garbata, niewiele złośliwa, słowem godna kawalera w numerze 43 odmalowanego, ofiarując swoją ręką tym chętniej, że wywiedła szukając męża różnemi sposobami przez lat 15: zgadza się bez żadnego wyjątku na warunki podane i podać się mające; a od siebie nawzajem czyni te propozycje. Mąż wyrabiać będzie corocznie własną ręką z kamienie włókna, z którego żona ma sporządzać koszule. Dama uzwyczajona sama sobie usłużyć: przeto oświadcza iż nietylko odmieniać, ale żadney służącey chować niebędzie; i mąż o to bynajmniej gniewać się niema. Dama nie cierpi zapachu win, rumu, porteru i. t. d. przeto kawaler obowiązany sprzedać wszystkie zapasy; i nigdy trunkow nieużywać. Ponieważ mąż zabrania zabaw w miejscach i porach przyzwolonych, rozumie się więc że niebędzie sam bywać w kościele dla oglądania się i rozmawiania, gdyż dom pański jest na modlitwę. Lud boży doświadczył iak berło Faraona jest uciążliwe, przeto mąż zrzecze się przymierza z jego hołdownikami, ażeby majątek, czas i zdrowie nieutonęły na morzu czerwonym lub czarnem. Dama okropnie lęka się pozwow, przeto mąż niema bawić się procederami. Kawaler odzywał się z patriotyzmem a biblioteka jego nie okazuje iżby posiadał wiadomości potrzebne dla dobrego obywatela, przeto w ciągu pożycia uczyć się będzie prawa w całej jego rozciągłości, ażeby był sprawiedliwym i rządym, historyi i statystyki ażeby był istotnym radcą. Przystający na te kondycje, zechce, zjechać do miasta w całej okazałości starożytny, tak co do postaci, iakoteż ubioru, i ekwipażu, z pocztm giermkow i dworzan, i w tej paradzie, przedzie o południu, przez pierwsze ulice w drugie zaułki a damę znajdzie na poddaszu.

2   **Ja Szymel Elia Lipszycowicz**, niżej po hebraysku na podpisie wyrażony, czynię wiadomo tym moim testamentalnym czyli poświadczającym skryptem wydanym na to iż lokowany był w rękę zesłego oycy moiego Eliásza Cerograff z podpisem Abrahama Wiglorowicza Segal na sumę czerwonych złotych sztuk 200 N: 200 czyli

rubli 600: na którym Cerograffie pieczętarz Moyżesz Segal Szkolnik wileński podpisany w dacie 22 maja roku 1805 lub bydz może w dniu 24 tegoż msca i roku: który takowy cerograff po śmierci oycy mego u mnie niżej piszącego się w rękę pozostał, lecz za tym cerograffem ani szeląga jednego za onym nie się nic należy żadnemu onegoż ukazicielowi, gdyż on cerograff był lokowany szczególnie na pewność dla uskutecznienia obowiązku między małżonkami, to jest córką tegoż Abrahama a synem Izraela Markowiczem rabinem a potymże między nimi małżonkami stanęła rozłąka, i już ten cerograff przezemnie temuż Abrahamowi powrócić powinien był, tylko że wyż wyrażony Abraham w odebraniu takowego cerograffu nie był biegłym, owszem trochę leniwym, a w tym ciągu ten cerograff odemnie zginionym został i temuż Abrahamowi ten cerograff niepowrócony, iakowe zaświadczenie sprawiedliwie wydając dla lepszego watoru ręką własną podpisuję datt 1810 msca mai 2. dnia. Lipszyc.

2   **Sąd taxatorsko exdywizorski w majątności Swirze Laskowskim** w pttcie zawileyskim dziedzictwa Rozalii Kłeckiej Rottmistrzowej woysk Rossyiskich exystującej, na dopełnienie satysfakcyi kredytorom Barszczewskich za dekretemi roku 1787 Xbra 6 ziem: oszmiań: i 1808 ianuariyi 14 departamentu zgo: litko wileńskiego, dzieło swoje rozpoczawszy do wypłynienia prawnych dylacyi i usposobienia stronom gotowosci Sądy swoje do dnia 16 msca 7bra roku idącego odroczył w iakowym terminie zechawszy że ostatecznie kończyć będzie aby wszyscy kredytorowie i pretensorowie do tego sądu pod amisyą przychodzili przez publiczne gazety uwiadamia, datt w Swirze Laskowskim roku 1810 miesiąca iuni 23 dnia na oryginalie podpisano.

Jerzy Soroka Sędzia pttu oszmiań prezydujący.

Wincenty Dowgiało Sędzia Z, pttu zawiley exdy:

Maciej Zabłocki Prezydent Gaodz pttu osz ex.

1   **Sąd taxatorsko exdywizorski** na skutek dekretu ziemstwa upitskiego, w d. 23 marca, w roku terazniejszym zapadłego, w komplecie ze trzech osób: to jest z W Tadeusza Olechnowicza Prezyd: Ottona Roppa, Józefa Ertmana sędziow ziem: upit: złożony, do majątności Łaszmen Pomusza W: Jana Rafała Hahna dziedziczy, w dniu 9 mai 1810 przybył: a przedsięwzięc wszystkie kwestye tak względem tego majątku, iakoteż dóbr Szytkien Pomusza samey W, Hahnowej tymże dekretem poruczone ułatwić, to wszystko postanowił, co na mocy prawa wyrokami pierwszego zjazdu dylacyinemi właściwemi być okazało się: szczególnie po nakazaniu rozmiaru geometrycznego Łaszmen i Szytkien Pomuszow, po dopełnioney Inventacyi i przeznaczeniu administracyi oraz komportacyi czynności swoją do dnia 15 9bra roku upływającego, dla ukończenia oncy ostatecznego w majątności Łaszmen Pomusza, odłożył—A ponieważ tym wyrokiem dylacyinym komportacya na dzień 1 następującego msca 7bra, z obowiązkiem składania przez wszystkie strony do exdywizyi wchodzące dokumentow, przeznaczoną została, zatem według wyrazow tegoż dekretu złożenie papierow w kancelaryi grodzkiej upit: w ciągu dni 10, poczawszy od naznaczonego terminu uskutecznić się powinno, tychże dokumentow lokacya do dnia 1 8bra tegoż roku jest zastrzeżoną—żeby zaś kredytorowie i dalsze do tego, dzieła wpływające strony nie wiadomością o nastaniu onego nie wyrażowały się, i pod utratą pretensyi dowody swoje iawity, niżej podpisany na skutek zalecenia pomienionego sądu tę awizacyą do Redakcyi gazet kuryera litt, dla ogłoszenia trzykrotnego, podaje.

Adam Jasiński regent exdywizorski.

Kopia. Roku 1810 mscia iunii 21 dnia w Zurnale sądu Głównego litewsko wileńskiego zgo depar: zapisano. Słuchali przedłożenia JW. litewskiego wojennego Gubernatora i kawalera Goleniszczewa Kutuzowa w iakowym wyraża: iż stry rodzony i opiekun małoletniego Waleryana Sobańskiego adwokat wileńskiego głk: sądu Bernard Sobański w podaney do iego wojennego Gubernatora prozbie opisał, że wyznaczony departamentem niniejszym sąd exdywizorski rozdzielaąc majątek byłego oszmiań. ziem. pisarza Stanisława Pozniaka pomiędzy kredytorow iegoż przeznaczył między innymi dla małoletniego Waleryna Sobańskiego, za pretensyą oycą iego, schedę nieodpowiednią tej summie, iaka iemu należy, zostawiając w possessyi debitora znaczny folwark Raczuny zwany, na iakowe rozporządzenie kredytorowie założyli appellacyą i sprawa do departamentu niniejszego postąpiła, między tym, stosownie do podaney od kredytorow prozby, pomieniony sąd exdywizorski powtórnyim swoim dekretem pod dnem 23 ominionego miesiąca maia nastalym, zastrzegł aby debitor Pozniak do ostatecznego z kredytorami ukończenia sprawy, wyrażonego folwarku Raczun ani w całości ani w części nikomu niesprzedawał i żadnymi długami oraz tranzaktami nieobciążał, pomimo to iednak pisarz Pozniak wchodzi z różnymi osobami o wyrażony folwark w umowy i obciążając ony długami sprawuje dla kredytorow nowe zawikłanie i korzysta z własności onych, i dla tego prosił o nałożenie na wyż pomieniony folwark Raczuny i na dalszy Pozniaka majątek, dla ochronienia, od długow, zaprzeczenia i uczynić rozporządzenie, powodem czego wojenny Gubernator przeprowadzając iakową adwokata Sobańskiego prozbę, przekłada aby departament niniejszy po należnym opisanych w oney prozbie okoliczności pokombinowaniu, dla ubezpieczenia całości tej części majątku szlachcica Pozniaka, iaka dla iego przez sąd exdywizorski zostawiona, do ostatecznego tej sprawy rozsądzenia uczynił prawne rozporządzenie i o skutku JW. wojennego Gubernatora uwiadomił. Posprawce okazało się, że z powodu uczynionego szlachcicem Stanisławem Pozniakiem w oddaniu całego iego majątku nieruchomego i ruchomego na taxę i exdywizyą oświadczenia departament niniejszy dekretem dnia 18bra 1807 roku zaszył w porządku uczynienia kredytorom pomienionego Pozniaka ze wszelkiego majątku satysfakcyi ustanowił sąd taxatorsko exdywizorski, który raportem dnia 24 ominionego maia mca departamentowi temu o ukończeniu dzieła exdywizyji odniosłszy wyraził: że od dekretu w onym sądzie ustanowionego strony kredytorskie obiawiły appellacyą i iakowa onym dozwolona została Rozkazali: ponieważ exdywizorskiego sądu dekret w przedmiocie nieuczynienia kredytorom za ich pretensye dostateczney satysfakcyi zostaje pod appellacyą, exdywizorski sąd, iak się to okazuje z rezolucyji maia 25 nastaloy o nieroztraceniu pozostałoy od rozdziału masy majątku uczynił postanowienie, wedle iakowego szlachcic Stanisław Pozniak do ostatecznego sprawy przez appellacyą rozpoznania, pozostałoy od rozdziału masy utracąc, na oną długow nowych zaciągac i żadnych układow czynić niema prawa, nim przeto wyrażone dzieło ostatecznie rozsądzone zostanie, tymczasem na folwark Raczuny w oszmiańskim powiecie sytuowany i na wszelki od rozdziału pozostały w zawiefaniu praw wieczystych zastawnych i dalszych wszelkich tranzaktow nałożyć powszechne zaprzeczenie, o czym do sądow ziemskich w niniejscey gubernii rozesać ukazy z tym, aby one o wyż opisanym dały wiedzieć sądom Grodzkim niższym ziemskim mieyskim policyom magistratom i ratuszom swoich powiatow, do ustroynychże gubernii w Izby cywilne uczynić komunikacye, przy tym i oszmiańskiemu niższemu ziemskiemu sądowi dać ukaz aby o nieobciążaniu pozostałoy od exdywizyji masy majątku nowymi długami i o niezczynieniu żadnych na oną układow uzyskawszy od szlachcica Stanisława Pozniaka podpis dostawił takowy deparatamentowi niniejszemu, adwokatowi zaś Sobańskiemu obiawić przez wydanie kopii z tej rezolucyji, iżby on dla potrzebnego o wszystkim wyż pomienionym uwiadomienia starał się podać do gazet JW. litewskiemu wojennemu Gubernatorowi i kawalerowi donieść.

Jan Krantz Sowiernik
Sekretarz Dobrzański

Excerpt oświadczenia z protokołu Sądowego Sądu Woytowsko Ławniczego Wileńskiego Roku 1810 mca

Julii 1. Oświadczenie Imieniem JJPP. Marcina i Maryanny Szteynow małżonkow przeciwko JP. Janowi Woytkiewiczowi Zarębaczowi zanasza się oto: obżny Woytkiewicz wymiuc córkę z pierwszego małżeństwa spłodzoną, zeszlą Katarzynę de domo Stankiewiczownę w zamęściu Woytkiewiczowę w znaczney ilości u żałcych oycy i matki wyprawę wziolés, i żyjąc przez lat 10 z staranności i Pracy barzicy żałcy żony swey niżeli z własney przyszłós do sytuacji znaczney na 25000 liczyć się mogącey, nabyłes wespół z żoną swą a córką żałcych dworek na przedmieściu Sto Stefańskim, prawo na imie oboygą od Szwaykiewiczow przyznane przyałes, do dworku iakowego na imie wspólnie intromitowałes się w kancelacyi niemieckey wileńskiej przy nabyciu dworku, stosownie do ukazu rządzącego senatu rozpisywać się z sobą w protokole, o nieutaeniu poszlin pociągnolés, na nie opłaconą summę Szwaykiewiczow za dworek do podpisania dokumentu na zł: 2500 podwiodłes i dopróre kiedy z przeznaczenia naywyższego, w roku 1810 zeszlą z tego swiata córka żałcych a żona obżalnego niezostawiając potomstwa po sobie, żałcy deltores, tak z myśli prawa statutowego ar 19 i 21 z rozdziału 5, iakoteż prawa magdeburskiego nietylko wyprawy dekretem neappellowanym zapewnioney ale też wszelkiego majątku położonego będąc successorami, i kiedy obżalny nietylko combinative zwrocił nie chceż ale kondyktowie idąc ony trwonisz do ruiny doprowadzasz, na dworek debita zaciągasz, celem przeto doprowadzenia do skutku iak cytowanego prawa iako też ukazu z Rządu Gubern wileńskiego zicy deltores, ażeby nikt onemu niewierzył niepożyczał i w układy żadne nie wchodził z obżalnym przez niniejsze oświadczenie sądownie zanaszające się i przy kuryerze litewskim ogłosic się mające, ostrzegają i że nie może połowy majątku do żałcych należnego nikomu zbywać ani przekazywać zawiadamiają—U tego oświadczenia w protokole sądowym woytowskim podpis takowy, iako nieumiejętny pisma podpisuje się kładąc trzy krzyżyki
Marcin Szteyn zgodco z protokółem

W Drukarni Józefa Zawadzkiego wyszły z pod praży następujące pisma:

Zywót uczony i publiczny Marcina Odlanickiego Poczebuta, czytany na publicznym posiedzeniu IMPERATORSKIEGO Wileńskiego Uniwersytetu przy zamknięciu rocznego biegu nauk dnia 30 Czerwca Roku 1810 v. s. Cena zł. 1.

KAZANIE miane w Akademickim S. Jana Kościele przy obchodzie żałobnego nabożenstwa za duszę s. p. Jasnie Wielmożnego Jegomości Xiędza Marcina Odlanickiego Poczebuta, Filozofii i Teologii Doktora, Prałata Dziekana Smoleńskiego, Kawalera Orła Białego i S. Stanisława, wielu uczonych Towarzystw Członka, wysłużonego Profesora Akademii Wileńskiej: przez Xiędza Augustyna Tomaszewskiego Roku 1810 Februariy 26. Cena groszy 20.

O pomnożeniu i ulepszeniu Fabryk sukiennych w państwie Rossyjskiem z dodatkiem wiadomości o fabrykach już exystujących w Rossyi, o korzyściach dawanych przez Rząd, każdej klasie mieszkańców, którzyby zakładem nowych fabryk zatrudnić się chcieli. Z rozkazu Jasnie Wielmożnego Wojennego Gubernatora gubernii Litewskich z rossyjskiego na język polski przetłumaczone. w Wilnie 1810. Cena zł. 2.

Podaje się do wiadomości, iż dom murowany o 2ch piętrach ze sklepami, przy którym i część drewnianego zabudowania, na ulicy tatarskiej pod nr'em 660 Tar: a policyjskim N. 71 sytuowany, jest do sprzedania, ktoby sobie życzył ony nabyć, w każdym czasie u aktora w ymże domie mieszkającego o cenie i ugodzie dowiedzieć się może.

		Cena targowa	
		Od d 10 lipca	do d. 17 tegoż
		Rub	Kop
Bezka Kommissy	Zyta syrowego	-	-
	Pszeniicy	-	-
	Jęczmienia	-	-
	Owsa	-	-
	Grochu	-	-
	Faska Masła	-	-
	Asygancya 100 Rubli	-	-
Dukat	-	-	
		6.	—
		18.	—
		5.	—
		5.	—
		5.	50
		4.	50
		34.	—
		3.	15